

WIJK *info*

pag. 16 - 18
Verenigingsnieuws
 Uitnodiging Algemene
 Ledenvergadering 9 mei 2019
 Jaarverslag 2018
 De straat waarin wij wonen

Waar komen die Hooglanders eigenlijk vandaan?

Jonge cricketers vertellen over hun sport

Werkzaamheden Noordwestelijke Hoofdroute bijna afgerond

WIJKinfo

Jrg. 28 - nr 2 - april 2019

Colofon

Wijkinfo is een uitgave van het Wijkberaad Bohemen-Waldeck-Kijkduin. Het verschijnt vier keer per jaar en wordt bij alle bewoners van deze wijken bezorgd. De leden van de wijkvereniging ontvingen tot voor kort naast Wijkinfo nog vier keer per jaar het verenigingsblad.

Kopij voor het volgende nummer van Wijkinfo kan tot 14 juni 2019 worden aangeleverd. De kopij kan per e-mail worden verzonden naar: info@walboduin.nl.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden berichten te weigeren, in te korten of tekstueel te wijzigen.

Redactie:

Jan Hofker, Hank Hoogwout, Herman van den Muijsenberg

Aan dit nummer werkten verder mee:

Jaap Lemstra, Hildegard den Bezemer, Marjon Burger

Foto voorblad: Jan Hofker

Vorm en druk: Pasmans Drukkerij, Den Haag

Oplage: 9.500 exemplaren

Bestuur Wijkberaad en Wijkvereniging

Voorzitter

Hank Hoogwout
tel. (070) 325 66 73, hankhoogwout@kpnplanet.nl

Vice-voorzitter

Herman van den Muijsenberg
tel. (070) 511 42 80, jhavandenmuijsenberg@gmail.com

Secretaris

Jan Hofker
tel. (070) 368 44 11, jhofker@casema.nl

Penningmeester

John Kroon, info@kroonadvies.nl
Bankrek.nr. NL92 INGB 0000 6277 00

Secretariaat

Vera Darbyshire en Cornelia v.d. Wacht. Het secretariaat is gevestigd in verenigingsgebouw Walboduin, Alphons Diepenbrockhof 2, 2551 KE Den Haag (ingang A. Noordewierstraat) en is geopend op dinsdag en donderdag van 9.00 –12.00 uur. Telefoon (070) 397 23 51.

E-mail

info@walboduin.nl

Website

www.walboduin.nl

Van het bestuur

Terwijl ik dit stukje schrijf heersen storm en regen over onze wijken met hagel en onweer! Als u dit stukje leest is het hopelijk voorjaar met heerlijke temperaturen en volop zonneschijn. De enorme klus aan het Houtrustbrug-Kijkduin Tracé zal dan nagenoeg geklaard zijn. Dan behoren de files en de ongemakken in onze wijken hopelijk tot het verleden en hebben we er een route voor terug

die weer decennia mee kan. Alle ergernissen behoren dan snel tot het verlenen, ondanks het feit dat er critici zijn die nog steeds geen heil zien in het versmallen van rijbanen op een druk bereiden doorgaande weg. Ik heb meegemaakt dat de Machiel Vrijenhoeklaan werd aangelegd en dat de bebouwing langs de weg op gang kwam met het kappen van een heel groot aantal naaldbomen. Voor zover ik weet werd er toen niet erg geageerd tegen alle bouw- en constructieplannen. Enfin, de tijd zal leren wat wijsheid is en is geweest!!

Het wijkberaad

De projectgroep Ogen & Oren van het wijkberaad is een unieke opzet van vrijwilligers die hun ogen en oren de kost geven in de wijk waarin ze wonen. Eén keer per kwartaal komen de vrijwilligers bij elkaar om van gedachten te wisselen en knelpunten te bespreken.

Vertegenwoordigers van het stadsdeelkantoor zijn sinds 2018 permanent aanwezig om vragen te beantwoorden. Van tijd tot tijd worden specialisten uitgenodigd, zoals de laatste keer het Handhavings Team. Reuze nuttig om met deze harde werkers kennis te maken en vragen te stellen over wat ze wanneer handhaven, in auto's, op scooters, op de fiets en wandelend. Er is veel onbegrip uit de weg geruimd op het eerste overleg van dit jaar. Wilt u ook deelnemer worden van deze projectgroep? De wijk J (zie de kaart op blz. 16) is op dit moment vacant.

Eén van de nieuwste ergernissen is de plaatsing van zogenaamde "spookcontainers" op parkeerplaatsen waar geen betaald parkeren geldt. Zo ook in de Heliotrooplaan en Ericalaan. In maar liefst 4 containers wordt bouwafval gedumpt door kluswerkers die met busjes uit andere stadsdelen komen rijden om hun rotzooi kwijt te raken. Wanneer u in uw wijk zo'n container tegenkomt, noteer dan het containernummer en bel 14070 om te zorgen dat de container verwijderd wordt. Veelal worden ze illegaal geplaatst en zullen ze via het Handhavings Team weggehaald worden.

De wijkvereniging

De leden van de wijkvereniging vinden in het achterste katern van deze WijkInfo een uitnodiging tot bijwoning van de Algemene Ledenvergadering. Deze vindt plaats op donderdag 9 mei 2019 om 19.30 uur. Relevante stukken kunt u opvragen bij ons kantoor info@walboduin.nl

Ik hoop velen van u te ontmoeten op de, meestal korte, vergadering en daarna op de gezellige borrel om met elkaar van gedachten te wisselen over het wel en wee van de wijkvereniging en over onze wijken. Reden om lid te worden?? Via de Walboduin-site is dat zo gedaan!!

Graag wil ik alle leden bedanken die tot op heden hun contributie betaald hebben, met veelal een ruimhartige donatie. Op dit moment verwacht de ledenadministratie nog van een 80-tal leden de betaling van het lidmaatschap. Aan deze leden wil ik vragen even achter de PC te kruipen en het bedrag van € 17,50 over te schrijven op onze bankrekening zodat we de administratie snel up-to-date kunnen maken.

Rest mij nog u gezellige Paasdagen te wensen en voor de leden, wellicht tot ziens op 9 mei a.s.

Hank Hoogwout

Een wandeling door Meer en Bos

Niet dagelijks maar wel heel vaak maak ik een wandeling door Meer en Bos. Een prachtig stuk bos tussen twee drukke wegen. Toch hoor je dat bijna niet als je er wandelt. Wat je wel hoort zijn de vele verschillende soorten vogels, het gekrijs van een reiger hoog in de bomen, de roffel van een specht en ik weet zeker dat er ook een uil huist. Het bos heeft veel te bieden. Voor wandelaars, sporters, een grote mooi speeltuin voor de kinderen en niet te vergeten de Taverne.

We hebben kunnen lezen en zien dat er ook aan het onder- en behoud van het bos veel gedaan wordt. Voor ons als bezoekers maar ook voor het bos zelf is dat natuurlijk heel erg fijn.

Maar dat wist u natuurlijk allemaal al. Helaas is er naast al dit moois en positieve geluid ook een ding wat ik verschrikkelijk jammer vind. De vernielingen.

Regelmatig zie ik onder bankjes hele kuilen maar ook op de wandelpaden. De gespannen draden die nieuwe beplanting moeten beschermen lijken wel doorgeknipt. Ook de paaltjes zijn soms uit de grond gerukt. Bossen takken die als bescherming gestapeld liggen zijn soms helemaal verdwenen.

En waarom en door wie? De "dader(s)" liggen meestal op het kerkhof.

Zonder een beschuldige vinger uit te steken is het misschien beter om er met elkaar over te praten. De teksten op de bordjes zijn blijkbaar niet genoeg, helaas. Uiteindelijk willen we allemaal zo lang mogelijk genieten van dit mooie landgoed.

Ik hoop dat we er met elkaar voor zorgen dat het een mooi bos blijft waar mens en dier veel plezier aan kunnen beleven.

Hildegard den Bezemer

Maak je huis energiezuiniger en bespaar op je energiekosten!

Waldeck, Bohemen en Kijkduin bestaat uit woningen van verschillende bouwperiodes. De meest voorkomende zijn woningen uit de bouwperiode 1960-70 (ca. 3400 woningen) gevolgd door de bouwperiode 1945-59 (ca. 2900 woningen) en bouwperiode 1971-80 (ca. 2400 woningen). Ook staan er in deze wijken nog ca. 2100 vooroorlogse woningen (1916-1944).

Woon je in een woning gebouwd voor 1964? Dan is de kans groot dat de woning energielabel F of G heeft. Woningen uit de bouwjaren 1965-1974 en 1975-1982 hebben (vanuit de aanbouw) respectievelijk label E en D.

Er zijn enkele maatregelen die je kunt nemen om je woning energiezuiniger te maken en daarmee tot energielabel B te komen. Je bespaart daarmee op je energiekosten. Je leest hier wat je kunt doen.

In de bovengenoemde bouwperiodes werden er nog geen (in de jaren '60-'70 nauwelijks) eisen gesteld aan de energiezuinigheid van woningen. Zo werden in vooroorlogse woningen muren (meestal) zonder spouwmuur geplaatst, werden daken en houten vloeren niet geïsoleerd, was er geen cv en hadden ramen enkel glas. Een groot deel van deze woningen is in de afgelopen jaren energiezuiniger gemaakt. Ze zijn voorzien van een CV met een HR combiketel, dubbelglas en kierdichting. Echter, bij de meeste woningen zijn de gevels en daken nog niet geïsoleerd.

Waarom isoleren?

Isoleren verbetert het comfort van uw woning. Een geïsoleerd huis tocht minder en houdt de warmte beter vast. Andere voordelen zijn minder condens op de ramen, warmere voeten en ook minder geluidsoverlast van buiten.

Isoleren naar energielabel B

Om je woning duurzaam te kunnen verwarmen, volg je minimaal de isolatie-eisen voor energielabel B. Om tot een optimale isolatie van uw woning te komen zijn er 4 maatregelen die je kunt nemen:

1. **Vloerisolatie:** isoleren van de onderzijde van uw vloer. Bij voldoende hoogte in de kruipruimte geeft vloerisolatie het hoogste rendement. Je investeert eenmalig

Wat is energielabel B?

Energielabel B geeft aan dat een woning in vrijwel alle opzichten aan de moderne eisen voldoet.

Zo zal een huis met energielabel B vrijwel altijd goed geïsoleerd zijn. Isolatie van de vloer, het dak en de spouwmuren en door het gebruik van dubbel glas betekent een lage energierekening. Het verschil is vaak zo'n 600 euro per jaar ten opzichte van huizen met een 'rood' label (E, F of G). Daarnaast is het huis aange-naam gelijkmatig verwarmd. Wist je dat vloerverwarming en vloerisolatie goed samengaan? Met warme voeten ben je minder snel geneigd de verwarming hoger te zetten. Zo bespaar je nog eens extra.

ongeveer € 1.800,-* en dat levert je een besparing van zo'n € 200,-* per jaar op.

2. **Gevelisolatie:** Spouwmuurisolatie. Van buitenaf wordt isolatiemateriaal in de lege spouwmuur gespoten. Je investeert eenmalig ongeveer € 900,-* en dat levert je een besparing van zo'n € 200,-* per jaar op.
Gevelisolatie (één steens muur) isoleren van de binnenzijde van je gevel. Je investeert eenmalig ongeveer € 5.000,-* en dat levert je een besparing van zo'n € 300,-* per jaar op.
3. **Dakisolatie:** isoleren van de binnenzijde van je dak. Je investeert eenmalig ongeveer € 5.200,-* en dat levert je een besparing van zo'n € 650,-* per jaar op.

(Extra) dakisolatie (jaren 1965-74)

aanvullend isoleren van de binnenzijde van je dak. Je investeert eenmalig ongeveer € 5.200,-* en dat levert je een besparing van zo'n € 300,-* per jaar op.

4. **Glas:** vervanging van je ramen door HR++ beglazing. Dit moderne dubbelglas isoleert nog beter en past in bijna elk houten kozijn. Je investeert ongeveer € 145,-/m²* en dat levert je een besparing van zo'n € 15,-/m² per jaar op.

Naast al de genoemde besparingen zullen de te maken kosten een enorme verbetering van het wooncomfort opleveren en dat al vanaf dag één na het aanbrengen van de isolatiemaatregel.

Subsidie dak- en vloerisolatie

Ga je het dak of de vloer op de begane grond in je woning isoleren? Dan kan je subsidie krijgen van de gemeente. Kijk op www.denhaag.nl/houvanjehuis voor meer informatie (let hierbij op de website genoemde duur van de subsidieaanvraagperiode!)

Meer weten?

De gemeente Den Haag werkt samen met de Woonwijzerwinkel. Kijk voor meer informatie op www.woonwijzerwinkel.nl of kom naar de WoonWijzerWinkel aan de Goudsbloemlaan 82 waar voorbeelden van soorten isolatiemogelijkheden staan.

*De hier genoemde bedragen zijn een indicatie van de kosten en besparingen van verschillende isolatiemaatregelen voor een gemiddelde eengezinswoning. De kosten zijn gemiddelde kosten als je het werk laat doen door een vakkundig bedrijf. Een handige doe-het-zelver kan dak- en vloerisolatie ook zelf aanbrengen, de kosten zijn dan veel lager.

Oproep

Heeft u al duurzame aanpassingen aan uw woning gedaan of start u binnenkort met aanpassingen?

Andere bewoners horen graag wat uw ervaringen zijn.

Wilt u uw ervaringen delen dan kunt u een e-mail sturen naar info@walboduin.nl

Uw reactie en eventuele foto wordt dan in een van de volgende edities van de Wijkinfo geplaatst.

Werk in de Wijk

Kijkduin

Over de ontwikkelingen in Kijkduin kunnen wij kort zijn. De bestaande bouwactiviteiten gaan in hoog tempo door. Op de voormalige scheidsrechtshervelden is de ondergrond vrijwel bouwrijp en kunnen de eerste woningen binnenkort worden gebouwd.

Schapenatjesduin-Oost is inmiddels bouwrijp

In april beginnen de werkzaamheden aan de toegang van de ondergrondse parkeergarage en de fietsstalling; na de zomer wordt ook het gedeelte aan het eind van de Kijkduinsestraat onder handen genomen. Het bus- en ander verkeer zal dan moeten omrijden over de Hoek van Hollandlaan. Veel meer details over wat er allemaal in Kijkduin gebeurt kunt u o.a. vinden in de Nieuwsbrief Kijkduin; een link staat op onze website walboduin.nl/nieuws. De krant van de SBK, eveneens opgenomen in walboduin.nl, is meer specifiek gericht op Kijkduin-Bad. Ook ontwikkelaar FRED van het nieuwe winkel- en horecacentrum heeft een fraaie website: nieuwkijkduin.nl.

Bezoek stadsdeelwethouder

Stadsdeelwethouder Rachid Guernaoui heeft ons op 20 februari vereerd met een kennismakingsbezoek. Bestuursleden, aangevuld met een kleine delegatie van het stadsdeelkantoor, hebben de wethouder in het beschikbare uur meegenomen om hem iets van ons gebied te laten zien en onze visie op enkele knelpunten toe te lichten. Via het winkelhof naar het Beethovenplantsoen gelopen. Daar onze wens besproken voor een speelplek in Oud-Waldeck. Met uitzondering van het interactieve speeltje in het Alphons Diepenbrockhof, ontbreekt een speelgelegenheid in een groot deel van deze wijk. Verder naar het kruispunt van de Ockenburghstraat met de Wijndaelerweg. Hier gekeken naar de verkeersveiligheid en onze bezorgdheid getoond over het gebrek aan parkeer-ruimte. Als ook op het parkeerterrein ach-

ter het tankstation plannen voor bebouwing worden uitgevoerd, zijn er twee van die terreinen verdwenen. Destijds is de International School door de Gemeente naar deze plaats gelokt met het uitzicht op voldoende ruimte voor uitbreiding en parkeren, maar daar komt steeds minder van terecht. Op de hoek van de Machiel Vrijenhoeklaan ligt een verwaarloosd stukje groen. Een fraai display weet te vermelden dat dit het Piet Vinkplantsoen is. Ooit is hier – betaald uit de investeringen voor de Machiel Vrijenhoeklaan – een stenen kunstwerk met fraaie begroeiing aangelegd, met de wat overdreven naam “De Terp”.

Wethouder Guernaoui bij het Piet-Vinkplantsoen

We hebben de wethouder er op gewezen dat de huidige toestand van het plantsoen geen passend eerbetoon is aan de oud-wethouder en ereburger van Den Haag. Ook als visitekaartje van de entree van Kijkduin is het een aanfluiting. Nu maar hopen dat er iets aan gedaan wordt.

Meer en Bos

In de afgelopen twee jaar is er al veel gebeurd om het achterstallig onderhoud van Landgoed Meer en Bos in te halen. Maar er gebeurt nog meer. In maart wordt op enkele plaatsen het bos gedund. Dat dunnen is nodig om te voorkomen dat het bos dichtgroeit. Sommige boomsoorten, zoals esdoorn en beuk, groeien sneller dan andere. Als er niet wordt ingegrepen, blijven alleen de sterkste soorten over en

Plaatsen waar gedund wordt.

ontstaat een eenzijdig bos. Een gevarieerd bos is aantrekkelijker voor bezoekers en goed voor een verscheidenheid in de fauna. Het dunnen heeft nog een ander voordeel: er komt meer licht op grondniveau. Dat is weer gunstig voor bijvoorbeeld struiken en de stinzenflora.

Om de dunning uit te kunnen voeren is er eerst onderzoek nodig. Daarbij worden bomen gemerkt:

- blauwe stip bij de stamvoet: boom blijft staan en krijgt meer ruimte ('toekomstboom');
- gele stip: boom wordt omgezaagd, het hout wordt afgevoerd;
- geel kruis: boom wordt omgezaagd en blijft liggen;
- gele ring: er wordt rondom een strook schors verwijderd, de boom sterft langzaam af.

Om zo min mogelijk schade in het bos te veroorzaken, wordt buiten de paden vooral gebruik gemaakt van paarden om hout te verwijderen.

Afvoer van hout

Het opknappen van Meer en Bos gaat ook dit jaar verder. De kloosterwal bij de Laan van Meerdervoort wordt aangepakt, er zijn nieuwe boompjes aangeplant en in de nabijheid van de Heliotrooplaan is een vochtig open stuk ingezaaid met een bloemenmengsel.

Vernieuwde aanplant Laan van Meerdervoort

In de buurt van Meer en Bos, aan het eind van de Laan van Meerdervoort, is in de middenberm een deel van de nieuwe aanplant van bomen in de afgelopen paar jaren gesneuveld. Begin maart zijn deze vervangen door bomen van ongeveer dezelfde leeftijd.

Noordwestelijke Hoofdroute

De werkzaamheden aan de Noordwestelijke Hoofdroute (NWHR) zijn, op het moment dat deze Wijkinfo verschijnt, bijna afgerond. Het laatste stuk Sportlaan en het aansluitende deel van de Machiel Vrijenhoeklaan worden volgens plan op 26 april voor het verkeer opengesteld. Tijd voor een terugblik.

In 2011 verscheen de Haagse Nota Mobiliteit, in 2012 gevolgd door het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport Haaglanden. In deze publicaties werd veel aandacht besteed aan de Internationale Ring, bestaande uit de A4-passage, de Zuidelijke Randweg, de NWHR en de Noordelijke Randweg. De Verkenning Internationale Ring-West uit 2012 ging over de Zuidelijke Randweg en de NWHR. Al eerder werd, om de ontwikkelingen aan de NWHR te volgen en zo mogelijk bij te sturen, het Platform Samenwerkende Organisaties NWHR gevormd, bestaande uit een 15-tal bewonersorganisaties langs de NWHR, de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming, de Fietsersbond en de Geschiedkundige Vereniging Die Haghe.

De Internationale Ring

De Internationale Ring dankt zijn naam aan de aanwezigheid langs of nabij een aantal instellingen, zoals het Vredespaleis, het Internationale Strafhof en de OPCW.

De Internationale Ring werd aanvankelijk gezien als het voornaamste wegenstelsel om het verkeer van en naar Den Haag te geleiden, dus met hoge prioriteit voor een snelle afwikkeling van het verkeer. Maar in de eerder genoemde publicaties werd een nieuw model geïntroduceerd. Vanaf de A4 dienden “poorten en inprikkers” het autoverkeer beter over Den Haag te spreiden. Naast de al bestaande randwegen en de Utrechtse Baan wordt nu ook de Rotterdamse Baan gebouwd, zijn er plannen voor een opwaardering van de Beatrixlaan in Rijswijk en wordt de aansluiting van de randwegen op de A4 verbeterd.

Door de nieuwe benadering wordt de NWHR niet meer gezien als belangrijke route voor doorgaand verkeer, maar als een ontsluitingsweg voor aanliggende delen van de stad. Uit een verkeersonderzoek is dat ook gebleken: slechts ca. 5% van de auto's op de NWHR is doorgaand regionaal verkeer. De aanduiding “Ring” wordt dan ook niet meer voor de NWHR gebruikt.

De NWHR loopt grotendeels door dichtbebouwd gebied. Daardoor is er weinig ruimte voor de inpassing van in- en uitritten van tunnels. Mede door de hoge kosten sneuvelden voorstellen voor gehele of gedeeltelijke ondertunneling. Ook tracés op maaiveld langs de

Sportlaan via de groenstrook langs de Haagse Beek of over de sportvelden, bleken niet haalbaar. In de Verkenning IR-W werden knelpunten op de route benoemd, die vooral bestonden uit de drukste kruispunten en de Sportlaan. In de aanvankelijke plannen werd in eerste instantie gezocht naar oplossingen voor dit soort knelpunten.

Voor de verdere uitwerking van de plannen voor de NWHR werd ook een klankbordgroep gevormd, met o.a. het Platform NWHR. De daarin verenigde organisaties hadden oog voor de doorstroming op de route. Maar zij maakten zich ook sterk voor het beperken van overlast voor de omgeving en vroegen aandacht voor de oversteekbaarheid van de NWHR. Immers, aan weerszijden van de route wonen veel mensen en liggen allerlei voorzieningen. De klankbordgroep voegde daarom verschillende knelpunten toe, zoals de Muurbloemweg/Duinlaan en de Pyrolalaan in ons gebied. De aanpak van de NWHR bestond voornamelijk uit het zo goed mogelijk oplossen van de knelpunten.

Uit praktische overwegingen is door de projectgroep de NWHR in drie stukken gedeeld, met voor ieder een “denktank”. Het wijkberaad werkte samen met de wijkorganisaties van Vogelwijk en Bloemenbuurt aan het tracé tussen de Kijkduinsestraat en de Segbroeklaan in denktank 1. Naast aandacht voor details is de inzet van het wijkberaad vooral gericht geweest op twee onderdelen: de hoge snelheden en de daarmee samenhangende vaak onveilige oversteekbaarheid van de Machiel Vrijenhoeklaan, en het gebrek aan ruimte voor veilige oplossingen van de Sportlaan.

Verkeersmetingen toonden aan dat op de M. Vrijenhoeklaan vaak veel te hard werd gereden. Dat mag niet, maar een vierbaansweg die vanaf de Kijkduinsestraat niet vlak langs huizen loopt, is wel verleidelijk voor veel autobestuurders. De laan eindigt bij de tweebaans Sportlaan. Dat betekent dat doorstroming grotendeels bepaald wordt door de capaciteit van de Sportlaan. Wij hebben dan ook gepleit voor het veranderen van de M. Vrijenhoeklaan van vier naar twee rijbanen, een suggestie die is overgenomen door de Gemeente. De recente versmalling van de laan bij het tankstation en bij de Pyrolalaan lieten zien dat dit niet tot noemenswaardige vertragingen leidt. Dit principe is overigens ook overgenomen op de Segbroeklaan, waar de capaciteit op peil is gehouden door lange in- en uitvoegstroken.

De Segbroeklaan, versmald tot 2 rijbanen

Bij de Sportlaan vormde het gebrek aan ruimte een hindernis voor veilige aanpassingen. Smalle fietsstroken zonder afscheiding van de rijbaan, in- en uitritten bij de woningen, bushaltes en parkeerhavens, droegen bij aan verkeershinder en talrijke ongevallen. Aan de ene kant van de weg huizen, aan de andere kant de schijnbaar onaantastbare ecologische verbindingszone van de Haagse Beek. Oorspronkelijk zorgde de Haagse Beek voor de watervoorziening en doorstroming van de Hofvijver. Als je goed kijkt kun je bij de Gevangenpoort uit de kademuur nog een straaltje water zien komen. Met foto's konden wij aantonen dat van een echte verbindingszone nauwelijks sprake was en dat door verwaarlozing de ecologische waarde beperkt was.

Stuw en beschaduwing van de Haagse Beek

Stuwtes in de beek, het Verversingskanaal en duikers onder wegen maakten migratie van waterleven vrijwel onmogelijk. Uit onderzoek bleek bij de Sportlaan ook vrijwel geen waterleven aanwezig te zijn, mede door de schaduwwerking van de oeverbeplanting. Voor lopende en kruipende dieren vormen de wegen, het Verversingskanaal en de oude en nieuwe bouwwerken langs dat kanaal schier onoverkomelijke hindernissen. Alleen vliegend kan de fauna zich nog enigszins verplaatsen. Deze constatering leidde tot het opnieuw bekijken van de omgeving van de Haagse Beek. Er werden voorstellen gedaan om de beek plaatselijk te verbreden, milieuvriendelijke oevers aan te leggen en een meer open oeverbeplanting aan te brengen en - het is immers een beek - voor doorstroming te zorgen. Door deze ecologische kwaliteitsverbetering kon zonder al te veel bezwaar de Sportlaan met ca. 6 m worden verbreed. Zo ontstond ruimte voor een parallelweg langs de huizen en een vrijliggend fietspad aan de overzijde.

Ecologische opwaardering van de Haagse Beek bij de Oude Buizerdlaan

Rotondes

In Tracé 1 zijn drie rotondes aangelegd. Die bij de Kwartellaan is niet volledig, alleen langzaam verkeer en lijnbussen kunnen hier langs naar het andere deel van de Sportlaan. Bij de Daal en Bergselaan en de De Savornin Lohmanlaan zijn het echte rotondes.

Volgens deskundigen zorgen die voor een betere doorstroming dan met een regeling met verkeerslichten. Wij hebben wat twijfels, omdat ook fietsers op de rotonde voorrang hebben en door de ligging van o.a. scholen aan weerszijden van de weg vooral de ochtendspits met extra oponthoud te maken kan hebben.

Rotonde De Savornin Lohmanlaan

De kruising met de Muurbloemweg/Duinlaan is overigens geen rotonde; in het midden is een 'verkeerseiland' aangelegd, om opstelling van bijvoorbeeld bussen mogelijk te maken.

Rest nog het uitspreken van onze grote waardering voor de plezierige en constructieve samenwerking met de gemeentelijke diensten en de grote inspanningen die verricht zijn voor verkeersbegeleiding tijdens de werkzaamheden.

Jan Hofker

Haagse kudde groenbeheerders

Bijna iedereen kent wel de Schotse Hooglanders in het Westduinpark. Deze rustige, behaarde dames lopen vrij rond om het duinlandschap open en gevarieerd te houden. Maar waar komen ze eigenlijk vandaan? De Schotse Hooglanders en de andere grote grazers die in onze natuurgebieden te vinden zijn, zijn allemaal dieren van een gespecialiseerd bedrijf in natuuronderhoud: Ekogrön. Wij spraken met eigenaar Rens de Boer.

Familiebedrijf

“Mijn vader is dit bedrijf begonnen. Hij was altijd beheerder bij Natuurmonumenten en was betrokken bij de Shetlander begrazing in Kennemerland. Dit was één van de eerste projecten met natuurlijke begrazing in Nederland. Er kwam steeds meer vraag naar natuurlijke begrazing en expertise op dit gebied. Mijn vader en moeder besloten in 1995 om voor zich zelf te beginnen. In 2000 ben ik er bij gekomen. Inmiddels zijn we aardig gegroeid en beheren we ongeveer 4500 hectare natuur verdeeld over ruim 30 gebieden met graasdieren in Noord- en Zuid-Holland. Mijn ouders zijn inmiddels met pensioen. Ik run het bedrijf nu samen met mijn vrouw en een vaste medewerker. En gelukkig heb ik ook een goed netwerk van ZZP-ers en vrijwilligers om me heen.”

Haagse kudde

“We hebben een aantal vaste klanten waaronder ook de gemeente Den Haag. Het begon in 2009 met een project in Wapendal. Daar wilde de gemeente een stuk van het onderhoud met natuurlijke begrazing aanpakken. We zijn begonnen met pony's. Dat was zo goed bevallen dat de gemeente in meer gebieden met grote grazers wilde werken. Inmiddels heeft Den Haag een hele eigen kudde: 6 pony's voor winterbegrazing in Wapendal, in de zomer staan ze in het Westduinpark, 8 schapen voor natuurgebied De Uithof en 12 Schotse Hooglanders voor de Uithof en het Westduinpark. Samen beheren ze ongeveer 140 hectare van de Haagse natuur.”

Verschillende habitatjes

“Ondanks dat wij van origine uit de natuurbeheer hoek komen zijn wij in principe een boerenbedrijf. Wij moeten voldoen aan vrijwel dezelfde wetgeving. Omdat wij geen ander productiedoel hebben dan het onderhouden van natuur kunnen we ervoor

kiezen om dit op zo'n natuurlijk mogelijke manier te doen. Door het houden van grote grazers in een natuurgebieden voorkom je dat het gebied dichtgroeit. Maar het zorgt ook voor meer biodiversiteit; de dieren eten hier wat, daar gaan ze wat drinken, daar lopen ze een paadje plat en op weer een ander plekje poepen ze. Je krijgt eigenlijk allemaal verschillende 'habitatjes' in je terrein met ieder hun eigen kenmerken en dier- en insectensoorten.”

Moeders en dochters

In de drukke Randstad heb je dieren nodig die van nature rustig zijn, en die ook makkelijk in onderhoud zijn. Ze moeten zich zelf kunnen redden in een gebied, net als in de 'echte natuur'. Met name de Schotse Hooglanders zijn geschikt voor gebieden waar veel mensen komen. We zijn in 2012 begonnen met 4 hooglanders en tijdelijk een grote stier in het Westduinpark. Deze hebben ook kalfjes gekregen. De vrouwelijke dieren zijn in Den Haag gebleven, de mannelijke dieren zijn in andere natuurgebieden geplaatst. Dit om te voorkomen dat de jonge stiertjes hun moeder of tante bevuchten. Ook is in het Westduinpark de recreatiedruk zo groot dat we besloten hebben niet meer verder te laten groeien. We hebben nu een mooie kudde van moeders en dochters met een natuurlijke leeftijdsopbouw. In de zomer, als het echt heel druk wordt in het Westduinpark gaan een aantal hooglanders naar natuurgebied de Uithof. Het mooie is dat de kudde zich als een familie gedraagt. Als je ze verplaatst, blijven ze bij elkaar. Dat geeft rust in de kuddes, de rangorde is bepaald en dat is in drukke gebieden als het Westduinpark een groot voordeel.”

Mens en dier

De meeste mensen reageren verrast en positief op de loslopende dieren in de

natuurgebieden. Het is altijd leuk om een echt stukje natuur midden in de stad te zien. Maar mens en dier moeten elkaar niet in de weg zitten. Rens raadt iedereen aan om volop van de dieren te genieten, maar doe het wel met respect.” Deze dieren horen bij het gebied. Ze leren zo'n gebied helemaal kennen. Ook de mensen die erbij horen. Doordat ze mensen gewend zijn, kan het zijn dat ze niet zomaar voor je aan de kant gaan. Dat wil niet zeggen dat je je kind dan even op zijn rug moet zetten of even tegen zijn flank aan kan leunen voor een selfie. Als je te ver gaat, zeggen ze ook tot hier en niet verder en kunnen ze met hun kop gaan slaan. Die kans is minimaal, maar het blijven dieren, dus voorzichtigheid staat altijd voorop”

Laat weten dat je er bent

“Ons advies voor de omgang met de grote grazers in alle gebieden, is: houd 25 meter afstand, zeker met een hond, en laat weten dat je er bent. Bijvoorbeeld door tegen ze te praten. Mochten ze op je pad liggen en je durft er niet langs, loop er dan in een grote boog omheen of kies een andere route. En heel belangrijk; geef de dieren nooit eten. Ze hebben eten zat en mocht dat onverhoopt niet zo zijn voeren wij bij met hooi uit natuurgebieden of verplaatsen we dieren naar andere gebieden. Eten wat niet in het gebied voorkomt is niet goed voor hun spijsvertering. Ook gaan ze dan opdringerig worden en dat kan niet in gebieden met zoveel recreanten. Dieren met dit gedrag moeten we dan uit het gebied halen en dat is voor niemand goed, wij kunnen ze dan namelijk niet meer herplaatsen. Inmiddels is iedereen toch een beetje gehecht geraakt aan de dieren. Er is zelfs een mevrouw die de paarden van Wapendal op hun zomeradresje komt opzoeken. En de bewoners van Duindorp willen de hooglanders ook voor geen goud meer missen.”

Meer weten?

Wil je meer weten over natuurlijke begrazing? Kijk dan eens op de website van Ekogrön, www.ekogron.nl. Meer informatie over onze natuurgebieden vind je op www.denhaag.nl/groen. Via een speciale facebookpagina kun je het wel en wee van de Schotse Hooglanders in het Westduinpark volgen.

Jonge cricketers over hun sport

HV & CV Quick startte een campagne om nog meer jeugd enthousiast te krijgen voor cricket. 'Word een Quicketer' is het motto. Op Quick wordt gevoetbald op niveau: Quick 1 speelt derde divisie en doet daar mee in de middenmoot. De jeugdopleiding van Quick wordt geroemd in de regio. Maar in de zomer is alles anders op de kunstgrasvelden, dan wordt er gecricket. Op woensdag spelen de jongste jeugdspelers hun wedstrijdjes, meisjes en jongens (dan nog) door elkaar. Op vrijdagavond wordt er druk getraind en onderlinge wedstrijden gespeeld én met elkaar gegeten op de club. Ouders zijn dan ook hartelijk welkom. De vijfjarige Ole Pototsky en Govert Trappenburg (17) willen graag iets vertellen over hun favoriete sport.

Ole voetbalt dit jaar voor het eerst op Quick bij de allerjongsten. Hij denkt dat hij is ingedeeld bij Barcelona, maar het kan ook Juventus zijn. Maar hoe graag hij ook voetbalt, cricket heeft zijn absolute voorkeur. Vanaf zijn tweede sjouwt hij achter zijn vader aan met zijn cricketbatje stevig in zijn knuistjes. Vorig jaar mocht hij eindelijk meedoen met kleutercricket (spelen met een bal) op zaterdagmorgen en vanaf dit jaar doet hij mee met Tip & Run, een actieve spelvorm, waarmee de kinderen de eerste beginselen van batten, bowlen en fielden leren. De groep bestaat uit ruim vijftig kinderen die worden ingedeeld in cricketlandenteams die tegen elkaar spelen in hun speciale Tip & Run tenue.

Ole Pototsky (5 jaar)

'Ik vind cricket de allerleukste sport. Altijd wil ik even in de kooi batten. Als ik op de fiets met mama door de bosjes rijd vraag ik het aan haar. Batten vind ik heel leuk. Eigenlijk wil ik altijd cricketen. Mijn papa en opa kunnen het ook héél goed.' Aldus blonde Ole, die met de kooien de oefen-netten bedoelt die achterin het Quickter-

Ole: 'eigenlijk wil ik altijd cricketen'

rein staan, grenzend aan het fietspad door de Bosjes van Pex. Hij kan duidelijk niet wachten tot de Tip & Runcompetitie start.

Govert Trappenburg

Govert Trappenburg maakt met zijn 17

jaar al enkele jaren deel uit van de Quick 1 selectie. Hij houdt van de sport en komt al 5 jaar uit voor vertegenwoordigende jeugdteams. Nu speelt hij bij de Dutch Lions Under 19. Het serieuze werk, zeg maar, met zicht op plaatsing voor de WK in Zuid-Afrika. 'We trainen veel en dat moet ook. Cricket kan je alleen goed leren als je gewoon heel veel traint. Ik ben voor mijn bowlen bij de Dutch Lions gekomen. Ik voetbal ook hoor, in een vriendenteam, maar mijn sport is cricket. Wat ik ook bijzonder vind aan cricket is dat je in het veld elkaars felle tegenstanders bent en daarna een drankje drinkt met elkaar.

Govert in actie

De Nederlandse cricketwereld is niet heel groot aan de top, dus je kent elkaar vaak. Quick 1 speelt in de Topklasse, dat is het hoogste niveau. In 2013 en 2014 werden we kampioen van Nederland, toen deed ik nog niet mee. We zijn met Quick alweer begonnen met de voorbereidingen voor het seizoen dat begin mei weer van start gaat. Ik heb er in ieder geval zin in.'

QUICK: Cricketclub nr. 1

Vorig jaar is Quick uitgeroepen tot nummer 1 cricketclub van Nederland. De Koninklijke Nederlandse Cricket Bond vult Club Score Cards in, waarbij het niet gaat om resultaten maar om de organisatie van een club, hoeveel jeugdteams er zijn bijvoorbeeld, hoeveel meisjes en dames er cricket spelen, hoeveel activiteiten er georganiseerd worden en hoeveel umpires (cricketscheidsrechters) de vereniging heeft. Vorig jaar scoorde Quick daarbij het hoogst.

Marjon Burger

Bijeenkomst Ogen en Oren

Gemiddeld vier keer per jaar komen de deelnemers aan Ogen en Oren op Walboduin bij elkaar. Het voornaamste doel is ervaringen uit te wisselen en bijgepraat te worden door vertegenwoordigers van de Gemeente en andere instanties.

11 Maart jongstleden was er weer zo'n vergadering. De groep is dan aangevuld met onze vaste vertegenwoordiger van het stadsdeelkantoor, Dave Smit. Dave is in Loosduinen o.a. de wegbeheerder en adviseert ons over de fysieke ruimte. Majda El Adlouni, eveneens van het stadsdeelkantoor, staat ons terzijde bij sociale aangelegenheden. Ook bestuursleden van onze wijkorganisatie maken deel uit van de aanwezigen.

De nieuwe voorzitter van de vergadering, Frits IJzendoorn, stelt twee andere aanwezigen voor. Duran Batun en John Oemar-Ali, beiden keurig in uniform. Zij maken deel uit van het handhavingsteam van Loosduinen.

Na de bespreking van het verslag van de vergadering van 10 december, is de aandacht gericht op de leden van het handhavingsteam. De heren vertellen dat hun werk vooral bestaat uit doen naleven van de regels die de leefbaarheid in de wijken moeten bevorderen. Dat doen ze door te surveilleren. Per auto, op de fiets en te voet. Zo nodig ook in burger. Dat laatste is vooral nodig om iets te doen aan een van de grootste ergernissen van bewoners, namelijk hondenpoep. Overtreders van de regel dat die door de baasjes wordt opgeruimd, kunnen alleen geverbaliseerd worden bij een 'heterdaadje'. André wijst er op dat tijdens de renovatie van de NWHR veel hondenbezitters en uitlaatservices gebruikmaken van de doorgang bij de Pyrolalaan om naar de duinen te gaan. Gevolg: veel viezigheid. Waarvan akte. Majda oppert om over het hondenpoepprobleem een stukje in de Wijkinfo te plaatsen.

Een ander probleem vormen de grote containers die regelmatig in de Meer en Bosbuurt worden geplaatst en die de schaarse parkeer ruimte in beslag nemen. Die containers worden niet gebruikt voor bouwafval uit de nabijheid. Bij verbouwingen in gebieden waar parkeergeld moet worden betaald wordt zo'n container te duur. En dus maar neerzetten waar parkeren gratis is. Dave zal er op letten en zo nodig de verhuurders er op aanspreken. De handhavers maken ook duidelijk dat zij zijn voor de leefbaarheid van het gebied. De politie heeft een andere taak: zorgen voor veiligheid.

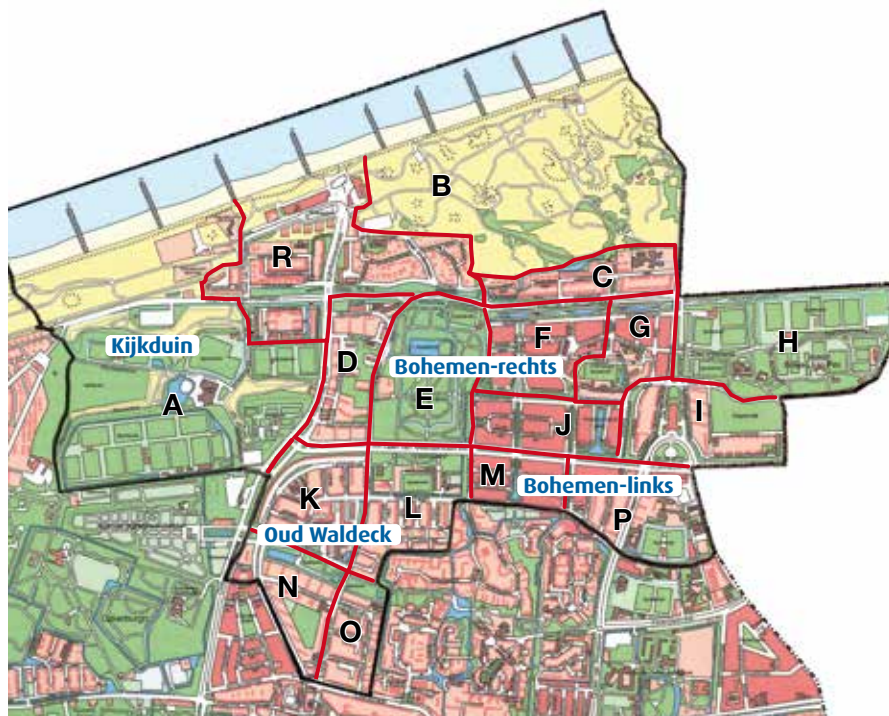
Hierna volgt een rondje voor de gebiedsvertegenwoordigers. Een greep uit de vele opmerkingen:

Hank: in Meer en Bos is veel gedund, maar ook veel aangeplant: compliment! Frits sluit zich bij dit laatste aan voor de opknopbeurt van het plantsoen op het De Savornin Lohmanplein.

Maaïke: het oude snackhuisje bij het fietspad in Kijkduin is een ruïne. wie ruimt dat op?

Saskia: Saskia zet zich met enkele anderen in het kader van bewonersparticipatie in voor het onderhoud van het Piet Vinkplantsoen. Gezien de huidige toestand heeft zij eind vorig jaar een door een tuinarchitect gemaakt plan voor een betere inrichting ingediend. Tot nog toe is de enige reactie geweest dat de gemeente ook een plan maakt. Dave legt uit, dat aan zo'n plan door de gemeente ook voorwaarden van uitvoerbaarheid en betaalbaarheid worden gesteld. Beide plannen zullen aan omwonenden ter keuze worden voorgelegd.

Jan Hofker

Reclamedoeken rondom project Finest of Ockenburgh

Graag maak ik gebruik van het verzoek van de Wijkvereniging om iets te vertellen over mijn bedrijf **Reclamehekken.nl** en de reclame rond het project Finest of Ockenburgh.

Mijn naam is Marlies Muller en mijn bedrijf verzorgt buitenreclame op mooie zichtlocaties. Het bedrijf bestaat 5 jaar

en is actief op tal van locaties in de regio Zuid-Holland. Aannemersbedrijf Giesbers Rotterdam B.V. heeft, in overleg met projectontwikkelaar Synchroon B.V., besloten om de verzorging van de buitenreclame aan Reclamehekken.nl uit handen te geven. Dit om te voorkomen dat bedrijven zelf allerlei reclamedoeken gaan ophangen en het een rommelig geheel gaat worden.

Half maart zijn de bomen aan de Ockenburghstraat gekapt en zal er nieuwe beplanting zijn aangebracht in de vorm van bomen, struiken en heesters. Tevens zal het hekwerk 3 meter naar achteren zijn geplaatst. De reclamedoeken zullen op het nu aanwezige groene doek worden bevestigd.

Reclamehekken hanteert als uitgangspunt dat een gedeelte van de opbrengst ten goede komt aan gemeentelijke of landelijke goede doelen. In samenspraak met de aannemer is dan ook besloten een gedeelte van de opbrengst van de hekkuur van het project Finest of Ockenburgh ten gunste te laten komen aan de wijkvereniging. Aannemersbedrijf Giesbers Rotterdam B.V. en Synchroon B.V. hopen op deze manier de overlast voor de omwonenden gedurende de bouw te compenseren.

Hopende op een prettig en probleemloos verlopende voortgang van het project,

Met vriendelijke groet,
Marlies Muller

info@reclamehekken.nl - 06-20224950

RECLAMEHEKKEN.NL

Daar kan je niet omheen!

Ogen en Oren

Coördinator: Frits IJzendoorn, email: fritsijzendoorn@casema.nl

Het project heeft als doel het vergroten van de leefbaarheid in onze wijken. De deelnemers, de 'Ogen en Oren', kijken met een speciale blik naar hun buurt. Zij letten extra op wat er niet goed gaat. Dit kan gaan om de fysieke ruimte: verkeersoverlast, niet functionerende straatverlichting e.d. Maar ook sociale problematiek, b.v. iemand dreigt te vereenzamen, kan worden gesignaleerd. Wijkbewoners kunnen het 'Oog en Oor' bellen of mailen om afwijkingen door te geven.

Bij de 'Ogen en Oren' gaat het om het signaleren en een weg zoeken voor een oplossing van de problematiek. Daar zijn veel instanties voor. Het project 'Ogen en Oren' is inmiddels een vast steunpunt voor het wijkberaad Bohemen-Waldeck-Kijkduin.

Gesignaleerde onvolkomenheden wat betreft grotere projecten, zoals nieuw asfalteren van straten, trottoirs die scheef liggen, worden door het Wijkberaad onder de aandacht gebracht van het stadsdeelkantoor Loosduinen.

De deelnemers van O&O komen 4x per jaar bij elkaar om ervaringen uit te wisselen. Bij dit overleg is een vertegenwoordiger van het stadsdeelkantoor aanwezig, zodat de lijnen met vragen zo kort mogelijk zijn.

Voor informatie en aanmelden kunt u contact opnemen met het kantoor van het wijkberaad, geopend dinsdag en donderdag van 09.00 tot 12.00 uur. Buiten deze uren is een mailtje naar de coördinator ook mogelijk (fritsijzendoorn@casema.nl).

Deelnemerslijst Project Ogen en Oren per buurt

Wijk	Deelnemer	Email	Telefoon
A	Hank Hoogwout	hankhoogwout@kpnplanet.nl	070-3256673
B	André Smit	alc.smit@gmail.com	070-3684501/06-23441037
C	Jos Cuppens	j_cuppens@hotmail.com	
D	Chris Timmermans	c.f.timmermans@rowend.nl	06-53292079
E	Hank Hoogwout	hankhoogwout@kpnplanet.nl	070-3256673
F	Vacature		
G	Simone Steenbergen	simoneleene@hotmail.com	070-3688149
H	Dennis Krugers Frits IJzendoorn	denjen@ziggo.nl fritsijzendoorn@casema.nl	06-30441786 070-3684061/06-14272398
I	Conny Margadant	toconny@gmail.com	070-3236944
J	Sylvia Tempelman	sylviatempelman@kpnmail.nl	070-4490047
K	Pim in 't Veld	intstass@gmail.com	070-3236944
L	Wilma den Heijer Nettie Baak	wilma@heijer.eu nettiebaak@gmail.com	06-42757642 06-15315264
M	Saskia van Niekerk	saskiavanniekerk20@gmail.com	06-14409240
N	Vera Darbyshire	vera.d@kpnplanet.nl	
O	Vera Darbyshire	vera.d@kpnplanet.nl	
P	Gerard Tettero	gerard7941@gmail.com	06-22715192
R	Maike van der Zwart	mvanderzwaard@outlook.com	06-20113431

Colofon

Dit gedeelte van de Wijkinfo is bestemd voor de leden van de Wijkvereniging Bohemen-Waldeck-Kijkduin en verschijnt net als de Wijkinfo vier keer per jaar.

Kopij voor het volgende nummer kan tot **14 juni 2019** worden aangeleverd.

De kopij voor het verenigingsgedeelte kan per e-mail worden verzonden naar info@walboduin.nl, of per post naar het secretariaat, Alphons Diepenbrockhof 2, 2551KE Den Haag.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden berichten te weigeren, in te korten of tekstueel te wijzigen.

Redacteur: vacature

Illustrator: Jaap Lemstra

Welkom nieuwe leden!

mw. E. Koperdraat
dhr. W. Bek
mw. S. Tonnaer
mw. M. Simons
dhr. W. Mes
mw. R. Kessels
mw. I. Breuers
fam. Van Houten
mw. J. van Loosbroek-Alexander
mw. Th. Selhorst
mw. A. Jong-van Zunderen
mw. M. van Stuijvenberg
fam. Den Bezemer

Spreekuur **VÓÓR WELZIJN**

In het Wijkontmoetingscentrum **Amadeus** aan de Traviatastraat 25 houdt de ouderenconsulent van Vóór-Welzijn elke maandag spreekuur.

Op veler verzoek is het spreekuur van de ochtend naar de middag verplaatst: 15.00-16.00 uur

Hafida Taalat staat u graag te woord over vragen betreffende voorzieningen, zoals huishulp, aanpassingen in huis, vervoer, de Boodschappen Begeleidingsdienst, bewegen etc.

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering 2019

donderdag 9 mei 2019

aanvang 19.30 uur

**in verenigingsgebouw Walboduin,
Alphons Diepenbrockhof 2 (achterkant Jumbo)**

Zaal open om 19.15 uur

AGENDA

1. Opening
2. Mededelingen
3. Goedkeuring en vaststelling notulen ALV 2018
4. Ingekomen stukken
5. Goedkeuring en vaststelling Jaarverslag 2017/8
6. Financiën- financieel verslag 2018*
7. Bevindingen kascommissie
8. Décharge bestuur en penningmeester
9. Benoeming kascommissie
10. Bestuursverkiezing **
11. Begroting 2019 en vaststelling contributie 2020
12. Rondvraag
13. Sluiting (ca. 21.00 uur)

* Het financieel verslag kan na 20 maart worden afgehaald in het verenigingsgebouw, of per email opgevraagd worden : info@walboduin.nl

** toelichting bestuursverkiezing

Het door u gekozen bestuur ziet er vanaf 5 april 2018 als volgt uit:

J.H.M. Hoogwout, voorzitter
J.H.A. van den Muijsenberg, vice-voorzitter
J. Hofker, secretaris
J.H. Kroon, penningmeester

Volgens het rooster treedt de penningmeester de heer J. Kroon af. Deze heeft te kennen gegeven zich herkiesbaar te stellen, als beheerder van de financiën. Ingevolge artikel 9 van de statuten geschiedt de benoeming van bestuursleden door de algemene vergadering uit één of meer voordrachten. Tot het maken van voordrachten zijn zowel het bestuur als tien leden van de vereniging bevoegd. Een voordracht van tegenkandidaten dient tenminste drie maal vierentwintig uur voor aanvang van de vergadering in het bezit te zijn van het bestuur. De voordracht moet zijn getekend door tenminste tien leden en door de voorgestelde kandidaat.

Na de vergadering is er gelegenheid informeel van gedachten te wisselen met elkaar en met het bestuur onder het genot van een hapje en een drankje.

Jaarverslag 2018

Wijkvereniging Bohemen-Waldeck-Kijkduin

Het bestuur van de wijkvereniging bestond in 2018 uit:

Hank Hoogwout, *voorzitter* - Herman van den Muijsenberg, *vice-voorzitter* - Jan Hofker, *secretaris* - John Kroon, *penningmeester*

Het bestuur is uit praktische overwegingen tevens het bestuur van het Wijkberaad Bohemen-Waldeck-Kijkduin, omdat de Wijkvereniging statutair verantwoordelijk is voor het Wijkberaad.

Helaas blijft het aantal leden van de Wijkvereniging dalen. In het gemiddeld wat oudere ledenbestand was overlijden een belangrijke oorzaak van de afname. Weliswaar werden ook nieuwe leden aangemeld, maar die konden een netto vermindering niet tegenhouden. Eind 2018 waren er ongeveer 600 leden. Wij zijn blij met de donaties die wij van veel bewoners kregen. Hartelijk dank!

Stadsdeelwethouder Saskia Bruines is na de vorming van het nieuwe College van B & W in die functie opgevolgd door Rachid Guernaoui. De samenwerking met het stadsdeelkantoor is goed en wij mogen bepaald niet klagen over de inzet van onze contactpersonen aldaar.

De goede samenwerking met de Stichting Bewonersbelangen Kijkduin zorgt mede voor een deskundige en grondige begeleiding van de omvangrijke bouwplannen voor Kijkduin-Bad.

Wijkvereniging en Wijkberaad kunnen niet goed functioneren zonder de inzet van vrijwilligers. Secretariaat, commissie ROWM, Ogen en Oren en activiteitencommissie spannen zich in om een acceptabel leefklimaat in het werkgebied te creëren en te behouden. Zo af en toe moet de waardering voor hun inzet ook blijken in iets concreets. Op 14 december is daartoe een vrijwilligersborrel gehouden in Walboduin

Het secretariaat was op de ochtenden van de dinsdag en de donderdag geopend, waarbij resp. Cornelia van der Wacht en Vera Darbyshire de werkzaamheden verrichtten. De verslaggeving van de vergaderingen werd verzorgd door Marjolijn van den Hoek. Op 5 januari werd, zoals gebruikelijk aan het begin van het kalenderjaar, de nieuwjaarsreceptie gehouden. Er waren ongeveer 50 leden van de wijkvereniging en andere genodigden aanwezig.

Op 7 april heeft de reguliere algemene ledenvergadering plaatsgevonden. Voor het verslag zie onze website www.walboduin.nl.

De activiteitencommissie heeft uitstapjes georganiseerd, o.a. naar kasteel Duivenvoorde en het Westlands Museum en heeft enkele bijeenkomsten in Walboduin belegd. Op enkele uitzonderingen na was de belangstelling gering en het is de vraag of het verantwoord is om komend jaar deze activiteiten nog te organiseren.

Daarnaast zijn voor de wijkbewoners drukbezochte voorlichtingsavonden gehouden over diverse bouwprojecten in ons gebied.

Verenigingsblad en Wijkinfo overlappen elkaar gedeeltelijk. Soms is het arbitrair in welk van de uitgaven een bericht geplaatst wordt. Iets soortgelijks geldt voor de inhoud van beide websites. Daarom is besloten tot een samenvoeging. In de Wijkinfo verschijnt in 2018 een apart gedeelte voor het verenigingsnieuws. In plaats van de beide websites is begin april 2018 een gezamenlijke website verschenen.

Per 1 maart zijn de overige ruimten op onze etage in Walboduin verhuurd aan een nieuwe gebruiker. Het onderlinge contact is beter dan met de vorige huurder, die met de noorderzon is vertrokken, met achterlating van schulden aan ons voor energie en water in de gemeenschappelijke ruimten.

Het bestuur heeft in 2017 een intentieverklaring afgegeven om te zijner tijd te verhuizen naar de voormalige Bethelkerk. De reden is tweeledig. Wij verwachten door samenwerking met de daar aanwezige organisaties onze leden meer te kunnen bieden en wij zullen geen last meer hebben van de matige toegankelijkheid (trap) en lastige medehuurs in Walboduin. Voor een dergelijke verhuizing is de instemming van de Algemene Ledenvergadering nodig. Daartoe moeten de leden van het bestuur een voorstel krijgen. Zo'n voorstel kunnen wij nog niet doen, omdat wij eerst zekerheid moeten hebben over de ruimte die wij zouden kunnen betrekken en de daarmee verbonden kosten. De verbouwing van de Bethelkerk heeft vertraging opgelopen en ook de volgorde waarin dit gebeurt is gewijzigd. Verder hebben wij voor onze huidige huisvesting een opzegtermijn van een jaar.

Jan Hofker

De straat waarin wij wonen: De Wijkseleen

Tekst en tekening: Jaap Lemstra

In deze rubriek dit keer een rustige straat aan de buitenrand van Kijkduin, de Wijkseleen. Een straat waar je twee soorten woningen ziet: houten huisjes met een puntdak, en huizen die een bijzondere horizontale verdeling laten zien, met uitstekende dakdelen. In Kijkduin zie je heel veel van deze villa's.

Het soort huis hieronder heeft een bijzondere horizontale opbouw, het is door de Nederlandse architecten Duiker en Bijvoet in 1922 ontworpen en is geïnspireerd door de 'Prairiehuizen' die door de architect Frank Lloyd Wright in de Verenigde Staten neergezet zijn.

Katwijkseleen/Scheveningseleen 1930

Het Martin-huis, een prairiehuis, ontworpen door Frank Lloyd Wright, Buffalo, New York, 1905. Dit huis heeft een oppervlakte van 15.000 vierkante meter.

Deze Amerikaanse prairiehuizen zijn vrijstaande huizen, het verschil met Nederland is dat de huizen in Nederland een-, twee-, of drie-onder-één kap-varianten hebben. Nederland is toch iets kleiner dan de VS.

De houten woningen kennen een bijzondere geschiedenis: na de oorlog was er in Nederland een groot gebrek aan bouw materiaal en er was een tekort aan zo'n 500.000 woningen. Het ministerie van Wederopbouw en Volkshuisvesting bestelde in Oostenrijk houten montagewoningen. Deze woningen konden in een paar dagen in elkaar worden gezet en werden voor een deel in natura betaald (groenten, vismeel, aardappels) aangezien er in Oostenrijk een groot voedseltekort was. Het waren de eerste woningen die geïsoleerd waren, met metaalfolie in de wanddelen. Deze huizen werden daarom ook wel 'Thermohuizen' genoemd. Er zijn zo'n 800 van deze huizen in Nederland neergezet tussen 1946 en 1948. In Kijkduin staan er twaalf, de meeste staan in Brabant, 230 huizen zijn daar geplaatst.

Schetsplan van een 'Oostenrijkse' woning uit 1946, gemaakt door de 'Teekenkamer Centrale Directie v/d Volkshuisvesting 's Gravenhage'

Deze houten woning werd indertijd aangekocht voor het bedrag van 10.000 gulden. De houten onderdelen werden per trein naar Nederland vervoerd, hier werd een fundering gelegd en werd het montagehuis in elkaar gezet.